

Encyklopedia Solidarności

<https://encysol.pl/es/encyklopedia/hasla-rzeczowe/43036,Parafia-sw-Wojciecha-w-Koninie.html>
03.05.2024, 11:57

Parafia św. Wojciecha w Koninie

Parafia św. Wojciecha w Koninie, utworzona we wsi Morzysław prawdopodobnie w XIV w., obejmująca kilkanaście okolicznych wsi; kościół parafialny wielokrotnie przebudowywany, 1905–1914 zbudowany w obecnym kształcie, 14 V 1914 konsekrowany. 1967, po włączeniu Morzysławia do Konina, druga parafia w mieście, obejmująca prawobrzeżne osiedla tzw. Nowego Konina i okoliczne wsie. 1969, 1977, 1988 i 1989 pomniejszona terytorialnie na rzecz nowych parafii: św. Marii Magdaleny, bł. Maksymiliana Marii Kolbego, Najświętszej Marii Panny Królowej Polski i Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Brzeźnie.

Proboszczowie: X 1977 – VII 1982 ks. Tadeusz Kania, VII 1982 – VI 1988 ks. Stanisław Waszczyński, 1988–2003 ks. Zdzisław Rogalski.

W czasie stanu wojennego, po objęciu parafii przez ks. Waszczyńskiego i z jego pomocą, kościół stał się ośrodkiem skupiającym konińskie środowiska opozycyjne działające wcześniej w parafii św. Maksymiliana Marii Kolbego (wg raportu o sytuacji „S” w Regionie Konińskim: „większość środowiska solidarnościowego znalazła się szybko w kościele św. Wojciecha, gdzie proboszcz był otwarty na wszelkie nasze działania i propozycje”). 1982–1989 w różnych formach prowadzenie działalności niezależnej (jawnej) i podziemnej w kościele i pomieszczeniach plebanii (ul. Portowa 2).

22 XII 1982 organizacja pierwszego opłatka (m.in. dla internowanych; spotkania opłatkowe również w nast. latach), I 1983 zapoczątkowanie działalności Biura Pomocy Charytatywnej udzielającego pomocy osobom represjonowanym (prowadzone m.in. przez Ryszarda Stachowiaka – przew. ZR „S” w Koninie).

Kościół pw. św. Wojciecha w Koninie

Hasło wydrukowane w **Tom V**

II-VI 1983 organizowanie pieszych pielgrzymek do Lichenia (np. 13 II, 17 IV) w intencji 2. pielgrzymki Jana Pawła II do Polski oraz I-VI 1987 w intencji 3. pielgrzymki; od 7 X 1984, w nast. latach w ostatnią niedzielę VIII Pielgrzymki Ludzi Pracy/Regionu Konińskiego do Lichenia (m.in. z transparentami i pocztami sztandarowymi); organizacja pielgrzymek autobusowych do Częstochowy (np. 18 VI 1983 na spotkanie z papieżem); od 18 IX 1983 (1. pielgrzymka) coroczne wyjazdy we IX na ogólnopolskie Pielgrzymki Świata Pracy, również z transparentami i sztandarami „S” zakładów pracy.

1983-1989 odprawianie comiesięcznych mszy za Ojczyznę (w miesięcznice wprowadzenia stanu wojennego), z okazji obchodów rocznicowych (np. 22 I, 3 V, 1, 31 VIII, 11 XI, 13 XII, 16 XII), w kolejne rocznice zabójstwa ks. Popiełuszki, z okazji innych rocznic lub wydarzeń (np. 28 VI 1986 w 30. rocznicę poznańskiego Czerwca 1956), m.in. zamawiane przez podziemne struktury „S”, środowiska opozycyjne, grupy zawodowe; w czasie uroczystości m.in. święcenie sztandarów „S” zakładów pracy (np. 2 VI 1983 Elektrowni Pątnów, 13 V 1984 - HAK), udział pocztów sztandarowych, śpiewanie pieśni patriotycznych i religijnych, recytowanie wierszy (przygotowanie oprawy mszy przez przedstawicieli różnych zakładów pracy); manifestacje przy krzyżu z kwiatów na placu przykościelnym, fundowanie/umieszczanie w kościele tablic pamiątkowych z motywami solidarnościowymi, np. 4 XII 1986 przez KWB „Konin” poświęcona pamięci górników zabitych w kopalni Wujek, 13 XII 1985 w 5. rocznicę poświęcenia sztandaru „S” HAK, 28 V 1987 poświęcona prymasowi Wyszyńskiemu.

Organizowanie po niektórych mszach wieczornic, spotkań, wykładów lub prelekcji (np. 13 V 1983 prof. Brygida Kürbis z UAM w Poznaniu pt. „Historia średniowiecza”, 24 VIII spotkanie z o. Stefanem Dzierżkiem z Kalisza).

1984 utworzenie Konfraterni im. ks. Jerzego Popiełuszki, 16 XI 1984 spotkanie założycielskie, 1985 przyjęcie statutu; wg jego zapisów konfraternia działała na podst. przepisów prawa kanonicznego, jej zwierzchnikiem (protektorem głównym) był bp włocławski, władzami: Ogólne

Zgromadzenie Członków, Zarząd (przew. noszący tytuł I seniora, z-ca przew. noszący tytuł II seniora, sekretarz, skarbnik i 3 członków), rada konfraterni (kapelan, przedstawiciele sekcji, 10 członków wybranych przez ogólne zgromadzenie członków), wstępujący składali ślubowanie (19 X 1985 ślubowanie 38 osób), 15 XI wybór Zarządu - I senior Krzysztof Dobrecki; wśród członków konfraterni m.in. Andrzej Krzyżaniak, Sławomir Czajkowski, Zbigniew Okoński, Mariusz Wiatrowski, Tomasz Szyszko, Ewa Zaleska; nast. I seniorzy: S. Czajkowski, Grzegorz Ziółkowski. Siedzibą i miejscem spotkań plebania kościoła. W ramach działalności m.in. powołanie Katolickiego Klubu Dyskusyjnego (m.in. organizacja spotkań/wykładów, np. 18 I 1985 W. Balickiego z AE w Poznaniu, 13 II 1988 spotkanie dyskusyjne pt. „Samorządność wczoraj i dziś”); Konińskiego Klubu Dziennikarzy (1985-1989 przygotowywanie gazetki pt. „Szczęść Boże” wywieszanej w gablocie przykościelnej), organizacja wystaw (np. 1985 „Kapłan” poświęcona ks. J. Popiełuszcze, „Marszałek” - J. Piłsudskiemu, „Sztuka uwięziona” - prace wykonane przez internowanych i więźniów politycznych; 1986 „Sztuka sakralna”, 1988 - „X lat Pontyfikatu”); organizowanie Rajdów konfraterni, kultywowanie pamięci o powstańcu styczniowym o. Maksymilianie Tarejwie (np. obchody rocznic śmierci i msze w jego intencji); organizowanie/współorganizowanie Tygodni Kultury Chrześcijańskiej, Tygodni Społecznej Nauki Kościoła (w ich ramach m.in. wykłady, np. 1985 Wiesława Chrzanowskiego, Marka Jurka, Andrzeja Wielowieyskiego, Stefana Wilkanowicza), wyjazdy na msze w kościele św. Stanisława w Warszawie i na grób ks. Popiełuszki.

1988 utworzenie Konińskiego Klubu Politycznego „Ład i Wolność” z inicjatywy niektórych członków Konfraterni, 11 XI zarejestrowany, w Zarządzie: Tomasz Szyszko - prezes, Andrzej Krzyżański, Krzysztof Jaskólski - wiceprezesi, Ryszard Skoczylas - sekretarz, Tadeusz Kubiak - skarbnik; 1988-1989 spotkania organizacyjne w siedzibie konfraterni.

X 1985 utworzenie Polskiej Organizacji Harcerskiej (po usunięciu z ZHP kilku uczniów szkół podstawowych w Koninie z powodu udziału w mszy w mundurach harcerskich) z siedzibą (harcówka) w pomieszczeniach plebanii,

prorowadzenie działalności z pomocą działaczy S" (m.in. instruktorzy: K. Dobrecki - komendant I Szczepu POH/naczelnik POH, R. Stachowiak - przew. Rady Naczelnej, W. Zaleski), od 1987 rozrost organizacyjny (struktury poza Koninem, np. 1988 II Szczep we Włocławku), w ramach działalności m.in. udział w mszach harcerskich/ mszach za Ojczyznę (także przygotowywanie oprawy), harcerskim opłatku i uroczystościach w mundurkach (np. przy obelisku o. M. Tarejwy), organizacja rekolekcji harcerskich, 1-3 V 1987 uroczystości z udziałem gości (m.in. kombatantów i harcerzy z innych ośrodków): nadanie I Szczepowi imienia o. Maksymiliana Tarejwy i przekazanie sztandaru przez kombatantów III Obszaru AK „Lwów”; od 1990 działalność legalna, 1997 rozwiązana, drużyny weszły do struktur ZHR.

15 V 1988 odsłonięcie na ścianie kościoła epitafium poległych, pomordowanych i zmarłych żołnierzy AK, przygotowanie: Niezależny Ruch Kombatantów AK przy współpracy POH, oddanie epitafium pod opiekę POH.

29 VI uroczystość pożegnania proboszcza Waszczyńskiego odchodzącego do Włocławka.

1983-1989 w pomieszczeniach plebanii kolportaż podziemnej prasy i wydawnictw, spotkania (w różnym gronie) działaczy i sympatyków „S”, m.in. struktur podziemnych (RKK) i jawnych (TRR „S”, TZR), spotkania z działaczami struktur spoza Konina (np. 18 IV 1988 z J. Pałubickim - członkiem KKW „S”); otwarte spotkania z mieszkańcami Konina: 18 I 1987 członków TRR „S”, 19 II 1989 (w harcówce POH) TZR „S” w Koninie; 1 IV posiedzenie TZR.

1989 organizacja oficjalnych uroczystości, np. VIII 1989 w ramach obchodów „Dni sierpniowych” - 17 VIII otwarcie wystawy wydawnictw niezależnych w siedzibie konfraterni, 27 VIII - I Diecezjalna Pielgrzymka Ludzi Pracy do Lichenia; 17 IX odprawienie mszy w ramach obchodów 50. rocznicy września 1939; 11 XI msza za Ojczyznę i uroczystości przy epitafium NRK AK w ramach oficjalnych obchodów 71. rocznicy odzyskania niepodległości; współorganizatorzy obchodów: TZR „S” w Koninie i Rada Porozumiewawcza

Organizacji Niezależnych.

Śledztwa Prokuratury Wojewódzkiej w Koninie dot. działalności w budynkach parafii: 1984 wszczęte ws. kolportażu podziemnych wydawnictw m.in. na plebanii (za pomocą tzw. martwych skrzynek), 29 V 1984 wizja lokalna, przesłuchanie ks. Waszczyńskiego, 27 VII umorzone na mocy amnestii; 1987-1988 ws. przechowywania nadajnika radiowego dla Radia „Solidarność”, 11 XII 1987 przeszukanie w harcówce POH (znalezienie radiostacji i zasilacza), 7 III 1988 umorzone.

[Kościół pw. św. Wojciecha w Koninie.jpg, 297.74 KB, 19.01.2024](#)

Przemysław Zwiernik

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

[Zgłoś błąd](#)